

Zas Latweefchu draugs.

1842. 8 Janwar.

2tra lappa.

Mehneß aptumschofees 14tä Janwar, wakkara.

Ja tanni deenâ us wakkaru, kad pulkstens 54 minutes pehz 5 rahdihs, debbeß buhs skaidra, tad pazelleet sawas galwas us augschu un usskattajt us mehneßi; jo tad sahks aptumschofees, un kad 20 min. pehz pulksten' 7 buhs, tad wairak kâ pufse no mehneß buhs tumfa, bet tad atkal tumfchums ees masumâ, kamehr-46 min. pehz pulksten 8 pa wiffam buhs pahrgahjis.

Z a u n a s s i n n a s.

Is Peterburges. Zeem augsti mahziteem kungeem, kas eefsch Peterburges ar pascha Keisera sinnu sabei drojuschees, us tahm dsikkafahm gudribahm dohtees, teem zeenigs skobtu ministers ne fenn sinnu laidis pahr weenu tahrpu, kas dsikkâ Kreewu semmê Tschernigowes gubbermenti taggad wiffus preeschu meschus neganti sahks is pohstihst. Daschs kohks, kas 100 un wairak gaddus wezzumâ, taggad jau no wirsona lihds patt wiffsemmakeem sareem gluschi effoht bes skuijahm. Un wehl tahrps ar ween wairojotees, tã ka ar saweem barreem ir pilssehtai jau nahzis tuwumâ. Ministers turklaht atfuhrijis kastiti ar deesgan leelu pulku scho tahrpu un prassa, lai fungi gruntigi ismelle, kas tas tahds, un lai isgudro, kâ meschus no tahdas nelaimes warroht isglahht moi fargahht.

Is Berlihnes. Urri tanni leelâ pilssehtâ Pruhfschu semmê gaußchi fuhds, ka eedshwotaji fwehtdeenâs tã ne fwehti wis, kâ kristigeem zilwekeem nahkaks; jo zitti ammatneeki pa schahm deenahm wehl tã patt strahdajoht, kâ darba=deenâs, zittas bohdes effoht ir pa paschu basnizas=laiku wakkâ un aplam dauds kauschu us eelahm un tircu ir tad sawas prezzes pahrdohdohht un zitti pehrkohht. — Daschi ihsten' kristigi zilweki pee waldneekem luhguschu palihgu prett tahdu nelahdsigu buhschanu, bet schee taggad irr atbildejuschu: to ar liffumeem til labbi ne warroht darriht, ne kâ ar mahzifchanu; lai tadeht mahzitaji wehl wairak un labbak' nemmahs prett tahdeem grehkeem zihnitees. Un luhk', us tahdu wihs skubbinati, mahzitaji lihds ar zitteem deewabihjigeem zilwekeem fewischki sabei drojahs, ar wahrdeem, raksteem un paschu dschwofchanu pa-

rahdiht, ka tà pa fwehtdeenahm ne buhs dshwoht. Zau winni daschas mahzi-
bas pahr to, kà fwehtdeenahs pehz Deewa raksteem effoht ja=fwehti, likkufchi
drikkelt un tahs pee basnizas durrim peelippinajufchi. Nu patt arri winnu jau-
nas beedribas likkumi palikke gattawi un arri tee pee winnu basnizas durrim
peefistt. — Preeks nu gan mihtleem lassitajeem buhs pahr schahm kristigahm
un tizzigahm puhlehm kanni pilsehtâ, kur laudis drihs wiffi pee weenas tizzi-
bas turrabs, prohti: pee Luttera tizzibas, bet warr buht, ka labpraht arri
gribbehs sinnaht, kas laikam zittâ pilsehtâ ja=darra, kur zilweki no wiffadahm
tizzibahm dshwo, un kur ne retti noteek, ka kamehr mahzitajs us kanzeli fweht-
tus Deewa wahrduhs fluddina, schahds tahds dahrsneeks us celas sawus kahpoh-
stus isfauz, un zitti zilweki pa leeleem barreem tuhwo frohgâ sehsh, dserdami
un fahls=pufschtotajam klaufidami.

Kas mannim gribb paffat nahft, tas lai pats aisleedsahs, un usnemm
fawu frustu, un staiga man paffat. (Mark. 8, 34.)

Gan buhfi, mihtais lassitais! jau daschkahrt weenu jeb ohtru no taweem
tuwakeem dserdejis waidoht: "Lai Deews Kungs fuhra behdas zilwekeem, bet
ne tik leelas, kà mannim." Jeb arri: "Gan dascham Deews Kungs smaggu
krustu uslizzis, bet man to wifsmaggaku." Bet woi tad tà runnahts, buhs
ikreis pateefi runnahts? Woi tà runnadami nekurnejam prett to Kungu, kas
muhs zaur krustu un behdahm gribb pahrmahziht jeb pahrbauhdht? Klausf, ko
man zickahrt firms, gohdajams draugs stahstija; winsch teize:

Preeksch pahra defmits gaddeem man tas Kungs dewe geuhcu krustu nest.
Lai nu es gan jau daudskahrt sawâ bihbelê biju lassijis, kà tas Kungs to miht,
ko winsch pahrmahza, un kà winsch schaufsch ikweenu dehlu, ko winsch usnemm;
tad tomehr es sawâ nesapraschanâ luhdsu: "Kungs! tu effi man to wifsgrehta-
ku krustu uslizzis! atnemm to no mannim, jo es winnu wairs nespehju panest."
Ar scho luhgschanu kahdâ wakkarâ gabju gulleht. Un redsi! sapni es atraddohs
leelâ istabâ, kas pilna bija ar wifswiffadeem kohka krusteem. Tur bija garri un
ihkfi, refni un teewi, leeli un masi. Un weena lehna, mihtliga bals sawe man:
"Nemm' weenu no scheem krusteem us few, un nefs man to paffat." Es at-
bildeju: "Ja, Kungs!" un fahzu nu few weenu ismekletees, gribbedams to wif-
weeglaku atrast. Pee weena peestahjees, apskattiju to no wiffahm pufsehm; bet
schis bija tik garsh, ka gals semmê duhrehhs, kad to us plezzeem biju uszehlis.
Gahju pee ihkfaka; bet schis turpretti tik swarrigs bija, ka ganzdrihs zelt ne-
spheju. Trefschais atkal tik tohti refnis, ka to ar abbahm rohkahm apnemt ne-
warreju. Zitteem atkal tahdas affas kantes, kas plezzu gauhschi speede. — Un
tà wiffâ istabâ ne weenu krustu neatraddu, kas mannam prahtam derrigs buhtu
bijis. Pehdigi usgabju weenu, kas man kà tas ihkfakais, tuwakais un weegla-
kais islikkabs. Scho atraddis, es preezigs fazziju: "Kungs, dohdi man scho!"
— — Un raugi! tas bija tas pats krusts, appaksch kurea es tik tohti waideju,

un par kurre es wehl aiemigdams luhdsu, lai tas Kungs to no mannim nemtu. — Nemohdees, es ar Yjabu fazziju: "Kungs! es esmu runnajs, ko es ne esmu saprattis."

Eif tahli stahstija mans firmas, gohdajams draugs. — Mihlais lassitais! moi nu arri wehl samiffis dohmast, ka tas Kungs tew to wifsgruhtaku krustu uslizzis?
B. I. G.

Ciropas Turku semme un Greekeru semme.

Dhtra sinna.

(Das ihfas sinnas par muhsu pasauli jeb semmi simas gabbals.)

Turki irr no Tattaru jilts un winnu buhschana un dshwofschana dauds zittada, ne ka muhsu un zittu Ciropas pasales=dalkas zilweku. Wihri sawus galwas=mattus nodfenn, bet bahr dai leef augt, un garru bahrdu par jauku leetu turra. Us galwas mizze, kas ar lafkateem optihra, pee kurras baggati lohti dahrgus spihdoschus afmintinus peetaifa un dahrgas spalwas peesprausch. Tahdu mizzi sauz par turbanu, un to ne nemm no galwas nohst neds preeksch kahda zilweka, neds kad kahda ehka ee=et. Kahjâs sahbazini moi tuppeles, un kad kahda istabâ moi basnijâ gribb ee=et, tad to nowelt, kas kahjâs irr, un preeksch durwim atstahj. Wihrischkeem un arri seewischkeem garras un plaschas bikfes kahjâs un baggateem plasch garsch uswalks pahre zittahm drehbehm muggurâ, un tahdas drehbes mihto, kurrahm skaisis un prisch kulleers. Kad eet, tad ar lehneem fohteem; skreet un lehrt winni par nepeeklahjigu leetu turra. Arri dauds us kahjahm buht un eet winneem ne patihk; kad kur ja=et, tad kad tif ween to warr, jahschu eet. Kas kungu kahrtâ, tee, kad ne gult, gan-drihs ar weenu fehsh un tabbaku ar gaerkahrtu pihpehm pihpe. Un kad winni fehsh, tad leef kahjas krustam un tupp us kahjahm, ta ka daschi Wahj' skrohderi, kas schuhdami us galda fehsh. Tapehz arri winnu istabbâs neds krehfi, neds augsti benki; bet tur semmi un plaschi benki, pee baggateem ar dahргеem dekkeem apfegti, garr feenahm. Zehrseht un dauds runnah winni ne mihto, un retti reds, ka kahds Turks pasmeijahs. Musiki taisht un danzohr, un kahrtes spehleht to ne weens Turks ne darrihs, jo tas winneem pa wissam kauna=leeta. Sawu meefu winni schlihtu turr, tapehz daudstreis pirtis eet, un arri mahjâs daudstreis masgojahs. Pee ehfchanas winni gaufigi, un stipru dsehrenu dsert winneem winnu tizziba aisleeds. Preeksch nabbageem, kad tee no winnu tizzibas, winni schehligi un labpraht teem dohd, un arri lohpus winni schehlo, un wairak, ne ka dasch kristigs zilweks sawu tuwaku. Sawu tizzibu winni stipri turra; ko ta pawehl, to aplam ne pahre kahps. Deemu winni peeluhds, un ne ta, ka dasch no mums, kas to retti darra, bet peezi reis par deenu, jo ta winnu tizziba winnem pawehl. Bet strahdahr winni ne wihsho, un kas arri semms un nabbags irr, comehr labpraht kahdu gruhtu darbu ne darra. Turklahr tee lepni sawâ prahtâ. Wissus zittus, kas naw Turki, winni smahde, un kas neds Turks, neds arri pee winnu tizzibas peeder, tas no winneem pa wissam par listu teef turrehts, un tahdam pahri dar-

riht, to aplaupiht, mohziht un orri nokaut, winneem ffeetahs ne fahds grehks effoht. Arri daudseis noteek, ka paschi weens ohtru nokauj, kad safirdijuschees, un Turks driht safirdijahs, un kad safirdijeess, tad ne apdohma, fo darra. Kas augstaks pahz zitteem, tas dohma, ka nu dees sinu kas, un darra ar teem, kas appaksch winna stahw, ka winnam patihk. Seewas Turks drihtst nemt wairak ne ka weenu, un kas baggats, tas dauds feewas nemm. Pee winnu kungeem nammi ta istaistiti, ka winnu feewas jeb gaspaschas sewischki, sawa nodakka, dsihwo, kur arri ne weens zits wihrischks, ka ween winnu wihrs jeb kungs, drihtst ee=zet. Kad fahds feewischks iseet, un lai arri sems un flits buhtu, tad tas preeksch sawa gihmja lafkatu seen, un ta, ka tik azzis ween warr redseht; jo tas irr winneem likkums, ka ne weenam zittam wihrischkam buhs sewischka gihni redseht, ka tik tam, kas winnam wihrs irr. No tahdas laulibas dsihwoschanas, ka pee kristigeem zilwekem buhs buht, ka prohti seewai sawam wihram buhs paklaufight, bet arri wihram sawu feewu buhs mihleht un zeeniht, no tahs tee ne ko sinna. Seewischks no winneem par flitaku raddijumu tohp turrehts, ne ka wihrischks, un seewa tur sawam wihram dauds wairak naw, ne ka kaspone. Behrnu audsinaschana pee winneem arri ne ta, ka pee labbeem kristigeem zilwekem. Kahdas ffohlahs winneem gan pilssehtos irr, bet ko tur mahza, tas masums, un daudsi no winnu behrneem usaug bes wiffas zittas mahzibas, ka tik ween tahs, ka sinna, kas winneem pehz winnu tizzibas wehra ja=turra un ja=darra. Dasch augsts kungs palizzis un ne mahk ne sawu wahrdu rakstihht. — Kad par winnu tizzibu runnaht, tad tas ta: Winni zeeni un peeluhds weenu paschu Deewu, bet par to, ka Deews trihs=weenigs, winni ne ko sinna. Mohsu winni par augstu praweeti turra, muhsu pestitaju par wehl augstaku, bet par to augstaku to, kas winnu tizzibu eezehle. Schis bij Maomeds, weens kohpmannis, kas 600 gaddu pehz muhsu pestitaja peedsimschanas eeksch Alias, Araber=semme dsihwoja. Winsch bij sweschas semmes pahrstagajis un no Judu un kristigu zilweku tizzibas ko dabbujis sinnaht. Za tizziba, kas winna tautas laudim bij, un kas tahda bij, ka winni fauli, mehnesi un swaigsnes, ka deewus peeluhdsa, winnam nu wairs ne patikke, un winsch jaunu pats isdohmaja. Zo isdohmajis, winsch to sahka mahziht, un fazzija winsch praweetis effoht un Deews winnu fuhrijis. Driht nu notikka, ka tapehz, ka tas, ko winsch mahzija, labbaks bij, ne ka winnu wezza tizziba, labs pulks wihru winnam peekritta. Ar scheem, ka ar saweem karkawihreem, winsch zitteem, kas winnam ne gribeja tizzeht, wirsu gahja un ar teem sahka kautees, un wisseem, ko uswarreja, bij winna tizziba ja=peenemm. Zo ilgak, jo warrens nu palikke. Dabbuja laudis un semmi, un pehz wiffu Arabiu appaksch sewi un sawu tizzibu. Pehz tam arri daschas zittas tautas winna tizzibu peenehma. Ka winna tizzibas mahzibas ne tiktu aismirstas, tapehz winsch grahmatu farakstija, kas teem, kas winnam tizz, ta swehta irr, ka mums bihbele. Scho grahmatu winni koran sauz.g.

Driht drikkelt. No Widssemes Generalgubbernements puffed: Dr. C. C. Napier&ny.